	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број: 10/2-8
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум: 09. 02. 2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Александар Растовић, ванр. проф.
2. Др Ема Миљковић, ред. проф.
3. Др Славиша Недељковић, ванр. проф.

2. Одлука Већа департмана за историју број 10/9-70 од 04.12.2015.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

___ Игор (Горан) Ракић ___

2. Година уписа на мастер академске студије

2013/2014.

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије историје

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Југославија и арапско-израелски рат 1973.

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Увод (4-7); Југославија и Блиски исток 1945–1973. (8-26): *Нова Југославија совјетских погледа* (9-13); *Разлаз са Стаљином – зближавање са Блиским истоком* (13-17); *Југославија на Суецком каналу 1956.* (17-21); *Шестодневни рат и прекид односа са Израелом 1967.* (22-24); *Југословенска политика према Блиском истоку после Шестодневног рата* (24-26). **Југославија и арапски свет током рата 1973.** (27-44): *Југославија и однос са арапским земљама* (27-37); *Савез комуниста Југославије према рату* (37-39); *Почетни напори ка ублажавању последица нафтне кризе* (39-44). **Југославија између СССР-а и САД** (45-62): *Југославија и САД током рата* (45-51); *Југославија наступа са СССР-ом* (51-57); *Активности Југославије у Савету безбедности ОУН* (57-62). **Југословенска штампа у време рата 1973. године** (63-81): *Дневна штампа* (63-76); *Периодична штампа* (76-81). **Југословенска народна армија и Октобарски рат** (82-100): *Активности војног изасланства СФРЈ у Египту у току рата* (83-89); *Војна помоћ арапским земљама* (89-100). **Закључак** (101-104); **Извори и литература** (105-111).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У *Уводу* је кандидат представио попис објављених и необјављених извора на основу којих је обавио неопходна архивска истраживања. Поред извора навео је коришћену литературу као и мемоарску грађу. У овом делу је навео и методолошке проблеме са којима се суочавао током истраживања, а који се тичу недостатка адекватне литературе, јер тема до сада није истражена, као и недоступности поједине архивске грађе. Иако се тема тиче односа Југославије према арапско-израелском рату из 1973, кандидат се осврнуо и на друштвену, економску, војну и политичку историју Југославије током овог сукоба, чиме је испоштовао принцип мултидисциплинарности рада.

У првом поглављу, под насловом *Југославија и Блиски исток 1945–1973*, је у пет потпоглавља представљен настанак, развој и кретање спољне политике социјалистичке Југославије од 1945. до 1973. при чему је дат кратак осврт на прве контакте Србије са Блиским истоком и политику Краљевине СХС/Југославије до 1941. године.

У потпоглављу *Нова Југославија совјетских погледа* изложена је југословенска спољна политика према сукобу између Арапа и Јевреја која је одражавала совјетско виђење догађања на Блиском истоку у којем се предност давала оснивању државе Израел.

Друго потпоглавље под насловом *Разлаз са Стаљином – зближавање са Блиским истоком* представља период југословенске блискоисточне политике после разлаза са СССР-ом од 1948. до почетка Суецке кризе 1956. године, у којем је дошло до интензивнијих контаката и са арапским државама и са Израелом.

У трећем потпоглављу *Југославија на Суецком каналу 1956.* дат је преглед југословенске политике према Блиском истоку у периоду од национализације Суецког канала 1956. до слања мировне мисије ОУН на Синај у којој је и Југославија узела учешће. Кандидат се укратко осврнуо и на активности Југославије на Блиском истоку крајем педесетих година, формирање покрета несврстаних и догађаје у првој половини шездесетих година XX века.

Потпоглавље *Шестодневни рат и прекид односа са Израелом 1967.* доноси преглед активности Југославије по питању Блискоисточне кризе током 1967. године, када је дошло до новог сукоба између арапских држава и Израела у којем је Израел окупирао одређене арапске територије, а после чега је Југославија прекинула дипломатске односе са Израелом.

У потпоглављу *Југословенска политика према Блиском истоку после Шестодневног рата* кандидат се осврнуо на југословенску блискоисточну политику од доласка Анвар ел Садата 1970. до Четврте конференције несврстаних земаља у Алжиру септембра 1973. на којој је одлучено да све несврстане земље, међу њима и Југославија, помогну арапске земље и палестинску борбу против Израела.

У другом поглављу, под насловом *Југославија и арапски свет током рата 1973.* колега Ракић је у три потпоглавља описао активности Југославије у контактима са појединим арапским државама током октобра 1973.

У потпоглављу *Југославија и однос са арапским земљама* представљен је однос Југославије са Алжиром, Египтом и Сиријом са којима су југословенско руководство и председник Јосип Броз настојали да координацијом дипломатских активности и пружањем политичке и материјалне помоћи допринесу борби арапског народа против Израела.

Друго потпоглавље под насловом *Савез комуниста Југославије према рату* приказује ставове партијског руководства у Југославији по питању рата као и акције југословенских комуниста у виду пропагирања државних ставова међу грађанима Југославије.

У трећем потпоглављу *Почетни напори ка ублажавању последица нафтне кризе* кандидат је описао почетне активности југословенског руководства да ублажи последице нафтне кризе набављајући нафту од арапских и других земаља не би ли на тај начин компензовало недостатке на тржишту који су били последица ембарга арапских држава извозница нафте.

Поглавље *Југославија између СССР-а и САД* састоји се три потпоглавља у којима је приказан билатерални однос између Југославије и СССР-а и Југославије и САД, а посебно је усмерена пажња и на југословенску активност у ОУН где је СФРЈ била нестална чланица Савета безбедности током 1973. године.

У потпоглављу *Југославија и САД током рата* дат је билатерални однос Југославије и САД при чему је наглашено размимоилажење у ставовима СФРЈ и САД по питању арапско-израелског рата и различитих међународних проблема што није било у сагласности са заједничком изјавом Тита и Никсона из 1971. године.

У другом потпоглављу *Југославија наступа са СССР-ом* кандидат Ракић је представио билатералне односе између СССР-а, као водеће земље источног блока, и несврстане Југославије по питању помоћи арапским државама, што је био заједнички циљ обеју земаља, без обзира на различитости у спољнополитичким опредељењима.

Треће потпоглавље под насловом *Активности Југославије у Савету безбедности ОУН* приказује активност представника Југославије у Савету безбедности током рата.

У четвртном поглављу, *Југословенска штампа у време рата 1973. године*, кандидат је на основу репрезентативних текстова дневних и периодичних листова који су излазили током октобра 1973. приказао како су кроз штампане текстове представљени догађаји на Блиском истоку, актери у рату и званични ставови политичког руководства Југославије и Јосипа Броза Тита. Кроз изворе и литературу кандидат је настојао да прикаже необјективност и пристрасност југословенске штампе у корист арапске стране. И дневна и периодична штампа давале су предност југословенској спољној политици представљајући је као једину која доноси праведно решење за сукоб на Блиском истоку.

У првом потпоглављу *Дневна штампа* на основу текстова штампаних у листовима *Борба*, *Политика* и *Вечерње новости* представљена су виђења дописника из земље и иностранства који су настојали да, из дана у дан, прикажу актуелне догађаје на Блиском истоку као и збивања у дипломатским круговима широм света насталих као последица рата између Арапа и Израелаца.

Друго потпоглавље *Периодична штампа* доноси ауторске текстове штампе која је излазила периодично, а преузети су текстови из *НИН-а*, *Недељних новости* и *Међународне политике*. За разлику од дневне штампе, периодична штампа давала је знатно потпунији преглед догађаја јер је на једном месту обједињавала догађаје који су се догодили у претходних неколико дана.

Последње поглавље, *Југословенска народна армија и Октобарски рат*, тиче се војних односа Југославије и арапских земаља током рата и написано је на основу грађе која је, према важећим законским прописима, недоступна за истраживаче и припада категорији „затворене грађе“. Овде је дат осврт на трговину војном опремом и наоружањем између Југославије и појединих арапских држава у току рата као и на активности војног изасланства СФРЈ у Каиру. Приказано је да је војна сарадња била један од стубова југословенске блискоисточне политике и да се двојако исплатила: СФРЈ се продајом неперспективне опреме решавала вишкова, а упућивањем помоћи арапским државама у најтежим тренуцима стицали су се политички поени које је руководство СФРЈ користило у билатералним

односима са арапским државама. Поглавље садржи два потпоглавља.

У потпоглављу *Активности војног изасланства СФРЈ у Египту у току рата* дата је активност војног изасланства у Египту које је било при амбасади СФРЈ у Каиру. Војно изасланство и његово особље прикупљали су информације, првенствено, о збивањима на синајском фронту и стању унутар египатске армије не би ли уз помоћ тих обавештења политичко руководство СФРЈ у Београду могло да донесе праву одлуку која би била у интересу Југославије.

Последње поглавље, под насловом *Војна помоћ арапским земљама*, представља активности југословенског политичког и војног руководства у виду пружања војне помоћи арапским државама. Војна помоћ првенствено је била упућена Египту и Либији, са којима је СФРЈ имала развијену војну сарадњу.

Колега Ракић је својим мастер радом показао разумевање теме коју је истраживао. Кандидат је био мотивисан да се бави најважнијим догађајима из југословенске и блискоисточне историје, да оцени њихов значај и објасни последице. Представио је најважније правце међународне и унутрашње политике СФРЈ у време арапско-израелског рата 1973. године. При томе је користио архивску грађу која још увек није доступна истраживачима, а која је додатно разјаснила односе између СФРЈ и арапских држава и која је ударила темељ будућим истраживањима. Социјалистичка Југославија између две суперсиле, које су предводиле своје савезе, морала је да нађе модел сарадње који ће заштити њен несврстани положај на Блиском истоку, у међународној заједници и у билатералним односима са два суперсила. Овакво стање на међународној сцени стављало је Југославију у веома комплексан положај, лавирајући између једне и друге стране, при томе задржавајући свој несврстани курс. Кандидат је успео да сагледа релевантне чињенице и тему обради са историјског, друштвеног, економског и војног становишта. Кандидат се определио за тематско-хронолошки приступ, истраживање је обављено савесно, а структура рада је добра и јасно конципирана. Важни догађаји, појаве, процеси и личности су добро објашњени, јасни и разумљиви.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Игор Ракић је одабрао тему којом је могао да прикаже да је овладао потребним знањима из историјске методологије. Начином на који је приказао и тумачио резултате показао је разумевање теме којом се бавио и успео да истакне све важне аспекте истраживања. Резултати истраживања, засновани на важној изворној грађи и литератури представљени су систематично и прегледно. Стога је комисија задовољна начином приказа теме и тумачењем резултата истраживања од стране кандидата.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА

Да ли теза садржи све битне елементе ДА

По чему је теза оригиналан допринос науци

Мастер рад *Југославија и арапско-израелски рат 1973.* урађен је у складу са методолошким захтевима савремене историографије. У раду су изложени резултати истраживања у циљу расветљавања релевантних питања из политичке, дипломатске, друштвене, економске и војне историје Блиског истока, али и Балкана. Југословенска блискоисточна политика у време арапско-израелског рата 1973. године до сада није била предмет посебног истраживања па ће мастер рад Игора Ракића помоћи у расветљавању тог питања. Овај рад не тиче се само историје југословенске политике према Блиском истоку јер је југословенска спољна политика стављена у шири историјски контекст. Приказујући резултате истраживања, кандидат је показао да се они не могу тумачити као коначан одговор на задату тему. Због свега овога, мастер рад Игора Ракића може се сматрати солидним научним истраживањем.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/2-8

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

09. 02. 2016.

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања НЕ

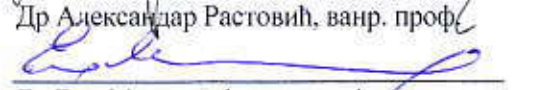
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Александар Растовић, ванр. проф.

Др Ема Миљковић, ред. проф.

Др Славиша Недељковић, ванр. проф.